

O nouă comisie pentru negocieri colective va fi constituită în Nisporeni >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Salariatele din administrația locală >> p.4
au abordat probleme cu care se confruntă

Actual

Colaborare internațională pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă în sănătate

Igor Zubcu a avut o întrevedere cu Martin Muehlbacher, atașat și consilier pentru Afaceri Sociale, Sănătate, Îngrijire și Protecție Consumatorului al Ambasadei Austriei. Întâlnirea a avut loc într-un context global în care sectorul sănătății se confruntă cu provocări semnificative.

>> p.2

În BUȚCU, liderul sindical care învață în același timp cu copiii săi

Este lider sindical de numai trei ani, dar a reușit să aplice mai multe conflicte la locul de muncă. Fie sociabilă și optimistă, cu multă răbdare; Ina Buțcu este un exemplu pentru tinerii membri de sindicat de la Liceul Teoretic din satul Pepeni, raionul Sângerei, instituție în care își desfășoară activitatea.

>> p.3

Problemele tinerilor specialiști pe piața muncii, în vizorul sindicatelor

Incluziunea tinerilor în câmpul muncii sau de ce pleacă aceștia peste hotare. Este o problemă și o întrebare la care încearcă mereu autoritățile să găsească răspuns și rezolvare. Datele statistice însă nu sunt deloc îmbucurătoare.

>> p.5

Pe 9 noiembrie este Ziua mondială a calității;
pe 10 noiembrie – Ziua științei;
pe 14 noiembrie – Ziua sociologului.

Unul din patru lucrători s-a confruntat cu violența și hărțuirea la locul de muncă

”Comportamentele abuzive și discriminarea limitează grav capacitatea unei întreprinderi de a obține performanțe

Daniela MORARI

Aproape unul din patru lucrători – 22,8% – s-a confruntat cu o anumită formă de violență și hărțuire la locul de muncă în timpul vieții profesionale, arată Raportul global al Organizației Internaționale a Muncii privind violența și hărțuirea la locul de muncă. În Europa și Asia Centrală, impactul asupra femeilor este și mai mare. Aproximativ 30% dintre femei declară că au suferit violență și hărțuire la locul de muncă, comparativ cu 22% dintre bărbați.

„Ceea ce este important de reținut e că bărbații și femeile experimentează aceste probleme în

mod diferit. De exemplu, în timp ce violența fizică afectează puțin mai mulți bărbați, violența psihologică și sexuală sunt mai frecvent experimentate de femei. Cifrele arată că aproape 23% dintre femei s-au confruntat cu violență psihologică, comparativ cu aproximativ 17% dintre bărbați. Și când vine vorba de violența sexuală, decalajul este și mai mare, cu 9% dintre femei afectate, comparativ cu doar 2,5% dintre bărbați”, a menționat Maria Jose Chamorro, specialistă în formalizare și egalitate de gen de la OIM, sediul din Budapesta, în cadrul unui training privind prevenirea și eradicarea violenței și hărțuirii la locul de muncă.

Înstruirea a avut loc în perioada 6-8 noiembrie și a reunit atât inspectori de la Inspectoratul Muncii

al Sindicatelor, cât și de la Inspectoratul de Stat al Muncii.

Consecințele afectează și organizațiile, guvernele, societatea

Raportul OIM subliniază că discriminarea bazată pe gen expune adesea oamenii la un risc și mai mare de a se confrunța cu violența și hărțuirea.

„Nici un loc de muncă nu este imun la aceste probleme, indiferent de locație, dimensiune, sector sau tip de întreprindere. Violența și hărțuirea, fie că sunt fizice, psihologice sau sexuale, prezintă riscuri grave pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor. Consecințele sunt ample și afectează nu numai indivizii, ci și organizațiile, guvernele și

societatea. Costurile sunt ridicate – productivitate scăzută, cifră de afaceri mai mare, absentism crescut, cheltuieli legate de asistență medicală și plângeri și, cel mai important, prejudiciu pentru bunăstarea victimelor. Deoarece consecințele sunt complexe și de anvergură, poate fi greu să le cuantificăm în termeni financiari. Cu toate acestea, un lucru este clar: violența și hărțuirea limitează sever capacitatea unei întreprinderi de a obține performanțe”, a menționat Maria Jose Chamorro.

În decembrie 2023, Republica Moldova a ratificat Convenția nr. 190 a OIM privind violența și hărțuirea, documentul urmează să intre în vigoare în martie 2025. Rolul angajatorilor în implementarea Convenției nr. 190 este unul crucial.

>> p.2

Citiți Vocea poporului, un ziar pentru sindicaliști, despre sindicaliști, un ziar pentru toată lumea bună!

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

întrevedere

Colaborare internațională pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă în sănătate

Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a avut marți o întrevedere cu Martin Muehlbacher, atașat și consilier pentru Afaceri Sociale, Sănătate, Îngrijire și Protecția Consumatorului în cadrul Ambasadei Republicii Austria. Într-o discuție în care sectorul sănătății se confruntă cu provocări semnificative, iar protecția și sprijinul lucrătorilor medicali au devenit teme centrale pe agenda internațională.

Provocările sectorului medical din Moldova

Printre subiectele de discuție, principalele puncte de interes au fost condițiile de muncă ale personalului medical din Republica Moldova, o problemă care continuă să afecteze grav sistemul sanitar. De la nivelul insuficient al salariilor și lipsa echipamentului adecvat, până la provocările generate de pandemie și criza post-pandemică, cadrele medicale din Moldova se află într-o situație dificilă.

Igor Zubcu a subliniat importanța consolidării drepturilor lucrătorilor din domeniul sănătății, pledând pentru faptul că aceștia să beneficieze nu doar de condiții de muncă mai bune, dar și de o recunoaștere adecvată a eforturilor depuse, mai ales în perioadele de criză sanitară.

„Într-o perioadă atât de provocatoare, nu putem ignora nevoia urgentă de protecție a celor care se află în linia întâi. Este esențial să fie creat un cadru legislativ care să asigure drepturile lucrătorilor din sănătate și să susținem dezvoltarea unui mediu de lucru care să le protejeze sănătatea și bunăstarea”, a declarat Igor Zubcu în cadrul întâlnirii.

Burnout-ul, o realitate tot mai vizibilă

Un alt subiect important al întâlnirii a fost burnout-ul, un sindrom psihologic, fenomen care afectează tot mai mulți profesioniști din sectorul medical. În condițiile unui volum de muncă imens și

ale unei presiuni constante, multe cadre medicale ajung la epuizare fizică și mentală severă, ceea ce are un impact direct asupra calității serviciilor oferite pacienților.

Martin Muehlbacher a subliniat că, la nivelul Uniunii Europene, problema burnout-ului a fost abordată prin implementarea unor politici menite să sprijine sănătatea mentală a lucrătorilor din domeniul sănătății, iar Austria a dezvoltat programe de sprijin pentru prevenirea epuizării profesionale. Reprezentanții Ambasadei a propus o colaborare în acest sens, cu scopul de a adapta și implementa măsuri similare și în Republica Moldova, având în vedere experiența pozitivă a Austriei în acest domeniu.

Tinerii în sectorul sănătății: un viitor teren de colaborare

Un alt punct important pe agenda întâlnirii a fost integrarea tinerilor absolvenți în sectorul sănătății din Republica Moldova. Atât Igor Zubcu, cât și Martin Muehlbacher, au subliniat necesitatea de a crea un mediu atractiv pentru tinerii profesioniști, care să le ofere oportunități de dezvoltare profesională și stabilitate.

La finalul întâlnirii, ambele părți și-au exprimat disponibilitatea de a colabora în continuare pentru a îmbunătăți condițiile de muncă din sectorul sănătății din Republica Moldova. Reprezentanții CNSM și Ambasadei Austriei au convenit să exploreze posibilitățile de a implementa inițiative comune pentru dezvoltarea unei strategii regionale în domeniul sănătății, cu accent pe protecția personalului medical și îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a pacienților.

„Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova își reafirmă angajamentul de a sprijini lucrătorii din sectorul medical sub toate aspectele legate de sănătate, securitate și dezvoltare profesională. Suntem deschiși să colaborăm cu partenerii internaționali, iar cooperarea cu Ambasada Austriei este un pas important în direcția unei reforme sustenabile a sectorului sănătății din Moldova”, a concluzionat Igor Zubcu.

Natalia HADĂRĂCĂ

Drepturile angajaților

OIM: Unul din patru lucrători s-a confruntat cu violența și hărțuirea la locul de muncă

(Continuare din p. 1)

„Aveți sarcina de a stabili politici clare, de a oferi instruire și asistență, de a crea mecanisme de raportare sigure și de a lua măsuri preventive pentru a promova un loc de muncă incluziv. Susținând aceste principii, nu numai că vă protejați angajații, ci și construiți o cultură a respectului, luând în considerare beneficiile organizației dumneavoastră în ansamblu”, a menționat specialistul în formalizare și egalitate de gen de la OIM.

Alexandru Pascari, inspector principal de muncă la Inspectoratul Muncii al Sindicatelor, este unul dintre participanții la instruire. El efectuează controale la instituții și întreprinderi din 19 raioane și în municipiul Bălți.

„Violența și hărțuirea pot conduce la accidente de muncă, uneori chiar grave sau mortale. Din acest motiv, este important să prevenim cazurile de violență și de hărțură”, a spus Alexandru Pascari, solicitat de ziarul „Vocea poporului”.

El a precizat că, deși în ultimii trei ani nu a avut nici o petiție privind violența și hărțuirea la locul de muncă, nu este exclus ca astfel de cazuri să existe, dar salariații au evitat să le raporteze, de teamă să nu își piardă serviciul.

Pe de altă parte, Vasile Silioc, inspector principal al Inspectoratului Muncii al Sindicatelor, care efectuează controale la instituții și întreprinderi în alte 15 raioane din centrul și sudul Republicii Moldova, a precizat pentru „Vocea poporului” că, în ultima perioadă, mai mulți salariați au raportat, în cadrul controalelor la întreprinderi private din domeniile agricultură și construcții, cazuri de abuzuri economice - este vorba de salarii mici și volum mare de muncă.

„E nevoie să acționăm pentru a preveni cazurile de violență și hărțuire la locul de muncă, pentru că abuzul și hărțuirea duc la stare de stres, la discriminare. Angajații sunt obligați să stabilească reguli de activitate - regulamentul intern

al instituției trebuie să prevadă un capitol despre prevenirea discriminării, a violenței. De asemenea, și contractele colective, și cele individuale de muncă trebuie să prevadă cauzele despre prevenirea și combaterea violenței și a hărțurii la locul de muncă. Aceste documente trebuie să prevadă clar pauze de relaxare, pentru că epuizarea este o cauză a violenței la locul de muncă”, a subliniat Vasile Silioc.

Studiul privind percepțiile și incidenta fenomenului hărțurii sexuale la locul de muncă, realizat de către Centrul Partenerat pentru Dezvoltare și prezentat la Chișinău în anul 2023, arată că peste 8% dintre angajații din Republica Moldova s-au confruntat cu cel puțin o formă de hărțură sexuală la locul de muncă. Căcirca 60% din persoanele angajate abuzate nu au raportat cazurile cu care s-au confruntat și nu au solicitat ajutor. Reticiența de a raporta cazurile de hărțură sexuală este adesea determinată de nivelul scăzut de încredere în organele com-

Sednabile în sectorul de îngrijire și în viața cotidiană
Promovarea calitatii
serviciilor medicale
sustinibilele întreprinderi
care au relatat
violente

petente, motiv pentru care o bună parte dintre persoanele care s-au confruntat cu asemenea situații au preferat să remedieze individual. Totodată, presiunea socială, frica de blamare constituie factori suplimentari care descurajează victimele să vorbească/raporteze cazurile cu care s-au confruntat.

Instruirea de la Institutul Muncii

a avut loc în cadrul proiectului „Consolidarea păcii și prosperității prin leadership și incluziunea femeilor (femei pentru Pace și Prosperitate)” implementat de către Entitatea Națională Unită pentru egalitatea de gen și emanciparea femeilor (UN Women) și OIM, cu suportul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Din teritoriu

O nouă comisie pentru negocieri colective va fi constituită în Nisporeni

Într-un efort de a întări dialogul social și negocierile colective la nivel local, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a organizat, pe 28 octombrie, un seminar de instruire la Nisporeni, cu sprijinul Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

Acest eveniment a reunit reprezentanți din domenii public și privat, având ca scop îmbunătățirea capacităților consilierilor pentru consultanți și negocieri colective din întreaga republică.

Printre participanți s-au numărat Sergiu Saîncuc, vicepreședinte al CNSM, Nina Gurțanu, reprezentanta CNSM în raionul Nisporeni, și Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, Ana Moldovanu, consilier superior în Departamentul protecției sociale economice al CNSM.

Discuțiile au abordat o varietate de subiecte, inclusiv mecanismele necesare pentru dezvoltarea parteneriatului social, rețelele modificării legislative în domeniul protecției sociale și economice, precum și dificultățile cu care se confruntă partenerii sociali la nivel local. Această platformă

a permis un schimb de idei și soluții pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și a relațiilor de muncă în comunitate.

Sergiu Saîncuc a subliniat angajamentul CNSM de a asigura protecția socială și juridică a membrilor săi. El a prezentat realizările din 2024 și a conturat obiectivele pentru anul următor, accentuând importanța consolidării parteneriatului social în fiecare teritoriu.

Nina Gurțanu a descris seminarul ca un pas semnificativ pentru constituirea unei comisii teritoriale pentru consultanți și negocieri colective în raionul Nisporeni. Aceasta este esențială pentru abordarea problemelor sociale cu care se confruntă angajații din zonă și pentru facilitarea negocierilor în vederea încheierii unor convenții colective eficiente.

Această inițiativă subliniază angajamen-

Cor. VP

Laureați ai concursului

Ina BUTCU, liderul sindical care învață în același timp cu copiii săi

Este lider sindical de numai trei ani, dar a reușit să apasă mai multe conflicte la locul de muncă. Fiere socială și optimistă, cu multă răbdare, Ina Butcu este un exemplu pentru tinerii membri de sindicat de la Liceul Teoretic din satul Pepenii, raionul Sângerei, în care își desfășoară activitatea.

Ina Butcu își amintește că una dintre probele pe care a reușit să le soluționeze în favoarea membrilor de sindicat îl viza pe salarii pensionari.

„Fostul director al liceului a încheiat contracte individuale de muncă cu salariații care sunt la pensie, până la data de 31 mai, dar, de fapt, aceste contracte trebuiau să fie încheiate până la data de 31 august. Era vorba și de profesori, și de lucrători tehnici. Ammers să discut cu fostul director. El m-a întrebat dacă pensionarii respectivi sunt membri de sindicat. Am spus: „Da” și am adus argumente în favoarea membrilor de sindicat. Ulterior, contractele individuale de muncă respective au fost prelungite până la 31 august”, a precizat liderul sindical de la Liceul Teoretic din satul Pepenii, raionul Sângerei. Femeia își amintește și despre un alt caz, în care, de asemenea, s-a încercat să se meargă împotriva legislației în vigoare.

”Sindicatul a reușit să stopeze un caz în care s-a încercat să se meargă împotriva legislației!

„A fost forțat să se concedieze un director-adjunct al liceului, pentru că în această funcție să fie angajată o altă persoană. S-a întâmplat în septembrie 2021. Membrii de sindicat au ieșit la proteste. Am scris petiții către mai multe instituții responsabile din domeniu. Până la urmă, persoana pe care voiau să o pună drept director-adjunct, nu a fost angajată în această funcție, ei i s-au dat să predă ore de educație fizică”, a precizat Ina Butcu.

Potrivit afirmațiilor sale, secretul unui dialog social eficient este să ascuți atenți, să

auzi doleanțele salariaților, să fii receptiv la nevoile și cerințele angajaților. Iar atunci când vii cu aceste cerințe în fața angajatorului, pui pe masă și argumente.

Dintre cei 90 de salariați ai Liceului Teoretic de la Pepenii, 80 sunt membri de sindicat, adică 89% dintre angajații instituției. Cum reușește Ina Butcu să atragă salariații în sindicat?

„Întinerii le explic simplu că, dacă intră în familia sindicală, vor avea doar de câștigat. De exemplu, vor avea trei zile suplimentare la concediul anual de odihnă plătit. Totodată, vor avea parte și de asistență juridică gratuită. Vor mai avea ocazia să fie implicați în diferite activități de instruire și sportive”, a punctat Ina Butcu.

Și salariați cu experiență în muncă sunt motivați să devină membri de sindicat. De exemplu, cadrele didactice de la Liceul Teoretic Pepenii care au atins vârsta de 50, 60 sau 70 de ani primesc, cu ocazia zilei lor de naștere, un ajutor bănesc de 1000 de lei. Iar lucrătorii tehnici, care, de asemenea, au ajuns la frumosa vârstă de 50, 60 sau 70 de ani, beneficiază de un ajutor bănesc de 500 de lei.

Potrivit Inei Butcu, comitetul sindical de la Liceul Teoretic Pepenii este format din șapte persoane - e vorba și de pedagogi, și de asistenți medicali, și de lucrători tehnici, atât salariați cu experiență în muncă, cât și tineri specialiști.

Ei oia noastră nu doar că este un lider sindical activ, gata să ajute membri de sindicat, dar este și un pedagog care învață mereu. Ina Butcu a îmbărbătat mai multe meseri. Inițial, a făcut facultatea de econo-

”Ei oia noastră nu doar că este un lider sindical activ, dar este și un pedagog care învață mereu

„Învăț împreună cu cei trei copii ai mei. Doi dintre ei urmează studii superioare la București, iar eu în prezent fac studii de recalcificare - profesor de educație plastică, la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, a explicat Ina Butcu.

Ea este de părere că este interesant să lucrezi cu copiii. „E o plăcere. Îmi place să glumesc cu copiii, să îi ascult. Un bun pedagog trebuie să fie optimist, entuziast, perseverent, să dea dovadă de multă răbdare. Rodelele muncii unui învățător se văd abia peste patru ani”, a spus Ina Butcu.

Comitetul sindical de la Liceul Teoretic Pepenii, raionul Sângerei, a obținut locul III la Concursul organizațiilor sindicale primare, organizat de CNSM, în cadrul Campaniei „Organizația primară - energia mișcării sindicale”, la Categorie „Incluziune sindicală”.

Daniela MORARI

» DIGEST SINDICAL 4

Masă rotundă

Salariile din administrația locală au abordat probleme cu care se confruntă

Vineri, 25 octombrie, peste 40 de lideri și activiste sindicale din diverse colțuri ale Republicii Moldova s-au reunit la Chișinău pentru a celebra „Ziua Internațională a Femelilor din Mediul Rural”. Evenimentul, organizat de Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice, a oferit o platformă importantă pentru discuții esențiale privind provocările cu care se confruntă femeile în sectorul public și pentru a explora soluții viabile.

Printre participanți s-au numărat Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM, deputata Angela Murteanu-Pojoga, Elena Tiblina, director general al Casei Naționale de Asigurări Sociale, Nina Costiuc, primarul comunei Budestii, municipiul Chișinău, Mariana Dimcenco, președinta raionului Strășeni. Acestea au abordat subiecte vitale legate de drepturile femeilor și de condițiile de muncă în administrația publică.

Vlad Canfir, președintele Federației „SINDASP”, a deschis discuțiile, subliniind că problemele salariale din sectorul

public sunt o prioritate constantă pentru federație. „Negocierile cu partenerii sociali sunt esențiale pentru a îmbunătăți condițiile de muncă și a susține membrii noștri de sindicat”, a declarat Canfir, evidențind importanța unității în fața provocărilor.

Lilia Frant a lăudat eforturile femeilor sindicaleste, în special, în cadrul campaniei „Femei informate – femei protejate”. Ea a subliniat necesitatea implementării Convenției OIM nr. 190, care vizează el-

iminarea violenței și hărțurii la locul de muncă. „Femeile trebuie să aibă un loc sigur și respectat în mediul de muncă”, a spus Lilia Frant, încurajând femeile să devină vocile mișcării sindicale în comunitățile lor.

Libba Rotaru, președinta Consiliului de Femei al Federației „SINDASP”, a pus accent pe importanța analizei proiectelor de buget pentru anul 2025. „Sănătatea și protecția social-economică a femeilor trebuie să fie priorități în politicile bugetare.

Fără un sprijin adecvat, nu putem spera la progrese reale”, a afirmat Rotaru.

Discuțiile au scos în evidență mai multe probleme stângene, precum necesitatea majorării salariilor funcționarilor publici și discrepanțele între sistemele de salarizare din diferite autorități. Activistele au subliniat că aceste inegalități afectează în mod disproporționat femeile, care adesea se confruntă cu provocări suplimentare la nivel local.

În urma reuniunii, s-a convenit asupra redactării unei adrese către Guvern și Parlament, care va include propunerile și preocupările exprimate de participante. Aceste demersuri sunt esențiale nu doar pentru a obține sprijin instituțional, ci și pentru a promova o schimbare durabilă în societate.

Într-o lume în continuă schimbare, femeile din mediul rural al Moldovei își reafirmă angajamentul de a lupta pentru drepturile lor. Această masă rotundă a fost un pas important în direcția corectă, demonstrând că unitatea și determinarea pot aduce schimbări semnificative în viațile celor care, în ciuda provocărilor, continuă să contribuie la binele comunității.

Serbare

Ziua Automobilistului și Drumarului: O recunoaștere a eforturilor pentru infrastructură

În ultima duminică din octombrie, Republica Moldova își onorează conducătorii auto și muncătorii din domeniul infrastructurii rutiere, ocazie cu care vineri, 25 octombrie, s-a desfășurat o ceremonie festivă. Evenimentul a reunit lideri din sindicate, oficiali guvernamentali și reprezentanți ai organizațiilor patronale, toți având un scop comun: celebrarea realizărilor din sectorul rutier și promovarea dialogului social.

Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM, a subliniat importanța colaborării între partenerii sociali, evidențind progresele în dezvoltarea unei infrastructuri conforme cu standardele europene. „Fiecare efort contează”, a declarat ea, evocând imaginea unei rețele rutiere care nu doar conectează orașe, ci și aduce împreună comunități întregi.

Petru Lungu, președintele Federației Sindicatelor Transportatorilor și Drumarilor, a subliniat contribuțiile zilnice ale celor din domeniu, dar și provocările cu care se con-

fruntă. „Insuficiența cadrelor și motivarea inadecvată a muncii sunt printre principalele probleme”, a menționat el, pledând pentru un sprijin mai mare pentru cei peste 3.000 de membri ai sindicatului. Lungu a promis că federația va continua să lupte pentru drepturile și interesele acestora. Ceremonia a inclus și o sesiune de premii, unde mai mulți profesioniști din domeniu au fost răsplătiți cu diplome și mențiuni, simbolizând aprecierea comunității pentru dedicarea lor. Această recunoaștere nu este doar o formalitate; este o oportunitate de a stimula angajamentul și de a inspira tinerii să se alăture unei industrii esențiale pentru dezvoltarea națională.

Ziua Automobilistului și Drumarului este mai mult decât o simplă sărbătoare. Este un moment de reflecție asupra realizărilor din domeniul transporturilor și o chemare la acțiune pentru a continua să îmbunătățim infrastructura rutieră, cu scopul de a oferi cetățenilor o viață mai bună. Eforturile din acest sector rămân cruciale pentru prosperitatea națională.

Voceea femeilor

Sindicaliste din mediul rural au pus țara la cale la Sanatoriu „Struguras”

La 15 octombrie, este sărbătorită Ziua Internațională a femeilor din mediul rural. Aceasta a fost instituită de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) prin Rezoluția 62/136 din 18 decembrie 2007 și recunoaște rolul și contribuția femeilor din mediul rural în dezvoltarea satelor, agricultura, în îmbunătățirea securității alimentare și eradicarea sărăciei rurale, în bunăstarea familiilor lor și în dezvoltarea economiei rurale. Pentru prima oară, a fost consacrată pe 15 octombrie 2008, de atunci fiind sărbătorită în fiecare an.

Cu această ocazie, recent, la Sanatoriu „Struguras” s-a desfășurat o masă rotundă a femeilor sindicaleste din mediul rural, la care au participat Daria Bostan, reprezentantă a CNSM în raionul Anenii Noi, Diana Goga, președinta Comitetului sindical al Sanatorului „Struguras”.

Acțiunea s-a desfășurat cu genericul: „Revendică-ți dreptul la educație și deserv-

vire medicală de calitate, informare, muncă decentă, îmbunătățirea alimentației și combaterea sărăciei”.

Principalele teme abordate au fost: stoparea și micșorarea vârstei de pensionare; crearea noulor locuri de muncă; majorarea salariilor în sectorul rural; îmbunătățirea calității serviciilor medicale la sate; stoparea majorării și controlul prețurilor la medicamente; adoptarea unui program de lungă durată la nivel de stat pentru combaterea sărăciei; stoparea optimizării școlilor.

Pe parcursul întîlnirii, femeile și-au exprimat părerea și viziunile cu privire la temele sus-menționate.

La final, femeile sindicaleste din cadrul stațiunii „Struguras” au declarat că sunt satisfăcute de condițiile de muncă create, sunt motivate salarial, dispun de facilitatea de a se alimenta în incinta instituției, sunt asigurate medical. De asemenea, sunt asigurate cu transport, precum și li se oferă în fiecare an grantul un bilet de tratament balneosanatoriu de 10 zile pentru întreaga sănătate.

5

ACTUAL

Ghidarea în carieră

Problemele tinerilor specialiști pe piața muncii, în vizorul sindicatelor

Incluziunea tinerilor în câmpul muncii sau de ce pleacă aceștia peste hotare. Este o problemă și o întrebare la care încercăm mereu autoritățile să găsească răspuns și rezolvare. Datele statistice însă nu sunt deloc îmbucurătoare. Potrivit Biroului Național de Statistică (BNS), fiecare al patrulea tânăr din Republica Moldova, cu vârsta între 15 și 36 de ani, nu este angajat în câmpul muncii și nici nu învață.

Despre aceste probleme a vorbit, recent, Lilia Frant, vicepreședinta a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), invitată la emisiunea „Obiectiv Comu” de la TVR.

Atragera populației inactive în circuitul economic implică strategii și programe de pregătire profesională în raport cu necesitățile economiei naționale.

„Dacă e să ne referim la nivelul de pregătire a tinerilor și la ce solicită angajatorul, pot spune că, de 20 de ani de când sunt în sindicate, mereu a fost o problemă sub acest aspect. De ce? Pentru că sistemul educațional este unul care se reformează mai greu, iar piața se dezvoltă mult mai rapid. Și atunci un sector rămâne cumva în urmă. De asta, acele cursuri care sunt astăzi de scurtă durată, vin să completeze nivelul de instruire a persoanelor, pentru că ele sunt

cele care trebuie să se adapteze la cerințele pieței muncii”, a menționat în cadrul emisiunii Lilia Frant.

Studiază un domeniu, profeseează altul

Un alt aspect evidențiat de vicepreședinta CNSM a fost faptul că nu toți tinerii care își fac studiile într-un anumit domeniu ajung și să profeseze conform specialității.

„Avem un procent foarte mare de tineri care nu se angajează în domeniul pe care l-au absolvit. Și tot ultimul studiu despre

salariul femeilor în Republica Moldova a constatat că noi avem mai multe femei angajate în câmpul muncii cu studii superioare, doar că este o mică divergență: nu este în domeniul în care au făcut studiul. Asta ne vorbește că avem o piață a muncii care se reformează mai repede decât reușesc tinerii să se adapteze la aceste condiții. Totodată, ar fi bine ca angajatorii din Republica Moldova să nu se orienteze la forța de muncă externă, ci spre recalificarea forței de muncă din țară, ca să nu sporiim numărul tinerelor care nu sunt încadrați în câmpul muncii și nici în sistemul educațional (NEET), ci din contra, să creștem angajabilitatea acestora”, a menționat Frant.

Nici argumentul financiar nu este unul de neglijat. Sondajele arată că tinerii optează pentru un salariu care variază între 15-20 de mii de lei.

Cel mai interesant este că atunci când participă la sondaje nu pun accept pe calificare. Ei spun că își doresc un salariu care le-ar asigura un trai decent. Alt aspect este că tinerii nu sunt pregătiți și nici nu cunosc cum trebuie să negocieze un contract de muncă. Or, azi trebuie să știi să negociezi pe piață, ca să poți avea un salariu care să corespundă abilităților pe care le ai. Am intervenit și cu demersuri către factorii de decizie pentru a modifica sau a introduce în curricula programelor de studii aceste cursuri, ca tinerii să știe care sunt drepturile lor în lumea muncii”, a conchis Lilia Frant.

Pe de altă parte, Raisa Dogaru, directoarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), spune că tot mai puțini tineri se adresează la ANOFM pentru a-și găsi un loc de muncă.

„Acest număr este în scădere. Doar 30 la sută sunt tineri, în raport cu alte grupe de vârstă. Peste 60 la sută dintre cei care se adresează nu au nici o calificare. Și asta este o problemă, pentru că nu îi poți angaja. Trebuie să vorbim cu angajatorii să depună și ei eforturi la întreprindere, ca să-i pregătescă, să-i instruiască. Avem și programe de subvenționare a angajatorilor, ca să fie motivați să instruiască tinerii specialiști”, a precizat Raisa Dogaru.

Hotărâre de Guvern

Indemnizații mai mari pentru tinerii medici și farmaciști care vor merge să lucreze în sate

Pentru a atrage și a menține tinerii specialiști în sistemul medical, în special la sat, unde nu sunt suficiente cadre, la inițiativa Ministerului Sănătății. Excutivul a majorat indemnizația unică acordată tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice în cadrul muncii în mediul rural.

În lista beneficiarilor de indemnizații și compensații sunt incluși și tinerii specialiști cu studii superioare de licență în medicină, optometrie, asistenți medicali generaliști licențiați, tehnicieni radiologi, kinezioterapeuți etc.

Astfel, indemnizația unică crește de la 120 de mii de lei până la 250 de mii de lei. Beneficiarii acesteia sunt medici, farmaciști și specialiști cu studii superioare de licență în domeniul medical care se vor angaja conform repartizării Ministerului Sănătății.

Vorbim despre o indemnizație unică în mărime de 250 de mii de lei acordată specialiștilor cu studii în medicină, inclusiv superioare de licență, medici și farmaciști, care se va achita în două tranșe: 120 de mii de lei după șase luni de activitate și 130 de mii de lei după anul trei de activitate”, a

menționat ministrul Sănătății, Ala Nemerenco.

Cabinetul de miniștri a mai decis să majoreze de la trei la cinci ani perioada în care medicii vor beneficia de compensarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ și pentru facturile la energie termică și electrică, în primii cinci ani de activitate. De indemnizație vor beneficia toți specialiștii cu studii superioare în medicină, inclusiv medicii de familie și farmaciști.

„O astfel de decizie este luată în baza unor consultări. Este legată strict de îmbunătățirea condițiilor de viață și profesională pentru tinerii specialiști”, a declarat purtătorul de cuvânt al Guvernului, Daniel Voda.

Mihail Pîsla, conferențiar universitar la Școala de Sănătate publică a Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, susține că ajutorul din partea statului pentru tinerii specialiști este mereu binevenit, însă dublarea indemnizației nu este suficientă pentru a-i convinge pe tineri să lase orașul și să se mute la țară.

„Evident că numai mărirea salariului sau a indemnizației unice nu va ajuta. Trebuie să se ia un complex de măsuri, care ar face atractivă activitatea tinerilor medici în

regiunile rurale. Sunt probleme sociale, culturale. Condițiile de la țară pentru o persoană tânără nu le poți compara cu condițiile de la oraș. Desigur că banii niciodată nu încurcă, doar că acest ajutor nu ajută. Este nevoie de abordări complexe, cum ar fi posibilitatea de a avea grădinițe școli pentru familiile medicilor, loc unde să-și petreacă timpul liber, pentru că în tinerete oamenii nu și alte necesități”, a menționat Mihail Pîsla.

Recent, Guvernul a aprobat, la inițiativa Ministerului Sănătății, Regulamentul privind modul de stabilire și acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă), lucrătorilor medico-sanitari și farmaciștilor. Aproximativ trei mii de tineri specialiști vor beneficia de compensații.

„Federația Sindicată „Sănătatea” salută această decizie a Guvernului de a majora indemnizația unică pentru tinerii specialiști care se angajează conform repartizării Ministerului Sănătății în spațiul rural. De această majorare vor beneficia mai multe categorii de cadre medicale cu studii superioare de licență în domeniul medical. Este o bucurie pentru tinerii specialiști și un

suport de început destul de bun, totodată, noi am dori ca de această majorare să beneficieze și celelalte categorii, am în vedere personalii medicali cu studii medicale. Pornind de la necesitățile sectorului rural, eu cred că este un prim pas și vor urma și alte acțiuni, care sunt așteptate de întreg personalul medical care ar dori să lucreze la sat și de federația noastră. Pentru asta sunt necesare eforturi din partea autorităților, dar nu doar din partea celor centrale, din partea Guvernului, ci și a autorităților locale. Să le creeze condiții să dezvolte localitatea, ca ei să alegă să meargă acolo. Este clar că este un efort din partea tinerilor, dar și Guvernul trebuie să compenseze cheltuielile printr-un ajutor substanțial”, a

menționat, pentru „Vocea poporului”, Mihail Dutca, consilier principal în domeniul educației sindicale.

»CONSULTAȚII

6

Economistul

Dreptul la indemnizație în anumite situații: ce spune legislația

În timpul orelor de lucru mi s-a făcut rău și am chemat ambulanța. Șase ore le-am lucrat la locul de muncă și totodată instituția medică mi-a deschis concediu medical din aceeași zi. Ce mi se va achita în ziua în care m-am îmbolnăvit, salariu sau indemnizația de boală? Se achită indemnizația de boală dacă angajatul se îmbolnăvește în timpul concediului anual suplimentar plătit? Ce înseamnă indemnizația pentru recuperarea capacității de muncă și când se achită? Există cazuri când se acordă concediu medical dar nu se achită indemnizația?

Reghina P. Chișinău

Ana MOLDOVANU
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform prevederilor Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și Hotărârii Guvernului nr. 106/2005 de implementare a acestora, pentru perioada concediului medical ce se suprapune cu perioada de desfășurare a activității de muncă se plătește salariul și nu indemnizația.

Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, precum și indemnizațiile de maternitate și de protecție ortopedică se acordă și în cazul în care incapacitatea temporară de muncă a survenit în timpul concediului de odihnă anual plătit (de bază sau suplimentar). Concediul anual de odihnă se prelungește cu durata incapacității de muncă ce a survenit în timpul concediului.

În cazul în care incapacitatea de muncă a survenit înainte de începerea concediului neplătit sau a concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani, concediile menționate se consideră anulate și indemnizația se stabilește în baza generală.

Pentru zilele de concediu neplătit, pentru perioada suspendării contractului individual de muncă și a altor contracte de prestări servicii, indemnizațiile nu se stabilesc.

E de menționat faptul că indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină) și indemnizația de protecție ortopedică nu se stabilesc în perioada în care asiguratul se află în concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani. Norma dată nu se aplică persoanelor care își reiau activitatea de muncă.

În scopul recuperării capacității de muncă, asiguratul are dreptul la:

- indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă în legătură cu protezarea ortopedică;
 - trănitament balneosanatorial.
- Indemnizația în legătură cu protezarea ortopedică** se acordă în cazul în care asiguratul este internat în staționar pentru protezare și/sau pentru intervenție ortopedică pe toată perioada de afilare în staționar.

În caz de tratament balneosanatorial (ambulatoriu, staționar), indemnizația se stabilește dacă durata concediului anual (de bază și suplimentar) nu este suficientă pentru efectuarea tratamentului și depășirea tur-retur la aceste instituții.

În cazul în care concediul anual a fost folosit înainte de plecarea la tratament balneosanatorial, durata concediului (de bază și suplimentar) se exclude din perioada pentru care se acordă indemnizația respectivă, iar salariului li se poate acorda un concediu neplătit pe o durată echivalentă cu concediul anual.

Asiguratului trimis, în modul stabil, pentru tratament reparatoriu în instituție balneosanatorială, nemijlocit din scutite spațiale ale prestatorilor de servicii medicale, indemnizația se stabilește pentru toată perioada afilării în sanatoriu.

Mai există o **indemnizație pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină)**, care se stabilește asiguratului cărui a s-a institu-

it carantină cu interzicerea de a continua activitatea, pe durata stabilită prin certificat medical, înconct conform legislației în vigoare.

În cazul în care au fost prezentate acte sau date false, ori s-a tălmăcit obținerea venitului asigurat în perioada concediului medical și ca rezultat s-au efectuat cheltuieli nejustificate din contul angajatorului sau/și din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, persoana vinovată restituie benevol sumele primite necuvenit sau acestea se rețin în baza hotărârii instanței judecătorești.

Indemnizația nu se stabilește asiguratului în cazul în care:

- și-a cauzază premiediat daune sănătății;
- și-a pierdut capacitatea de muncă în urma conțineri unei fracturi;
- a urmat tratament forțat, conform hotărârii judecătorești, cu excepția asigurărilor cu dizabilități miniale;
- se află în detenție sau în proces de expertizare medico-legală;
- prezintă acte false;
- neglijază serviciile medicale sau de reabilitare care li stau la dispoziție;
- certificatul medical a fost anulat în modul stabilit de Ministerul Sănătății;
- se deplasează peste hotarele țării în perioada afilării în concediu medical, cu excepția deplasării pentru consultații, investigații sau pentru a urma tratamentul prescris și cu excepția femeilor aflate în concediu de maternitate.

În cazurile expuse la lit. f), g) și h), plata indemnizației înce-

tează începând cu ziua în care a fost constatată încălcarea și până la expirarea concediului medical. Sumele plătite nejustificate din contul angajatorului sau/și din contul bugetului asigurărilor sociale de stat se restituie de către asigurat benevol angajatorului sau/și bugetului asigurărilor sociale de stat sau se restituie în baza hotărârii instanței judecătorești.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care cauză răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Reorganizarea întreprinderii și drepturile salariaților

? Întreprinderea la care suntem angajați urmează să fie reorganizată prin fuziune sub formă de absorbție. Vă rugăm să ne spuneți ce presupune această reorganizare și care sunt reglementările legale principale în vederea protejării drepturilor ce aparțin salariaților în procesul de reorganizare a unității?

Alexandru Guțu, Ion Călestru, Chișinău

Drepturile și garanțiile salariaților în procesul de reorganizare a unității sunt determinate, în primul rând, de Codul muncii.

Reorganizarea persoanei juridice este un proces juridic de transmitere a drepturilor și obligațiilor prin succesiune de la o persoană juridică la alta, potrivit căreia succesorul continuă raporturile juridice în locul predecesorului său.

Absorbția constituie una din formele fuziunii în cadrul reorganizării persoanei juridice. În cazul absorbției unei persoane juridice de către alta, drepturile și obligațiile persoanei juridice absorbite, potrivit alin. (2) al art. 205 din Codul civil, trec la persoana juridică absorbantă în conformitate cu actul de transmitere. Or, în urma absorbției, persoana juridică absorbantă continuă toate raporturile juridice (inclusiv raporturile juridice individuale și colective de muncă), pe care le avea persoana juridică absorbită.

În acest sens, cu referire la drepturile și garanțiile salariaților sunt relevante prevederile art. 197 prim din Codul muncii, care dispune că, în caz de reorganizare a unității, cesionarul preia toate drepturile și obligațiile existente la data producerii evenimentului, ce decurg din contractele individuale de muncă și din contractele colective de muncă în vigoare.

Reorganizarea unității nu constituie în sine temei de încetare a contractului individual de muncă. Concedierea salariaților poate interveni, în asemenea cazuri, ca urmare a reducerii numărului sau a stărilor de personal din unitate. Concedierea poate fi aplicată și în situația doar dacă salariații refuză să continue muncă în legătură cu reorganizarea unității (art.86 alin. (1) lit. v) din Codul muncii).

”Reorganizarea unității nu constituie în sine temei de încetare a contractului individual de muncă

Unele acțiuni ale angajatorului trebuie să fie întreprinse înainte de declansarea procedurii de reorganizare a unității. Și anume, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de declansarea procedurii de reorganizare a unității, angajatorul în exercițiu, potrivit art. 197 prim alin. (3) din Codul muncii, trebuie să informeze în scris reprezentanții salariaților săi referitor la: data propusă a declansării procedurii de reorganizare, motivele reorganizării, consecințele juridice, economice și sociale ale reorganizării, măsurile preconizate cu privire la salariați și altele.

Mai mult, în cazul în care cedentul și/sau cesionarul preconizează să întreprindă anumite măsuri cu privire la salariații lor, acestea urmează a fi consultate cu reprezentanții salariaților în conformitate cu prevederile art. 42 prim din Codul muncii.

Codul muncii conține și alte reglementări care trebuie să fie luate în considerare în procesul de reorganizare a unității. De exemplu, în cazul reorganizării unității, inclusiv prin fuziune (absorbție), contractul colectiv de muncă continuă să-și producă efectele pe toată durata procesului de reorganizare. Or, în așa caz, oricare dintre părți poate propune celelalte părți să încheie un nou contract colectiv de muncă sau să prelungească contractul precedent (art. 33 alin. (3) și (5) din Codul muncii).

În procesul de reorganizare a unității urmează să se țină cont și de alte prevederi ale legislației care vizează drepturile și interesele salariaților, inclusiv de dispoziția art. 16 alin. (3) din Legea sindicatelor, care stabilește că reorganizarea unității, fapci ce conduce la reducerea în masă a locurilor de muncă sau la înăutășirea condițiilor de muncă, pot fi efectuate doar cu condiția informării, cu cel puțin trei luni înainte, a sindicatului din ramura respectivă și a întregii negocierilor colective în vederea respectării drepturilor și intereselor lucrătorilor.

Paza bună trece primejdia rea

Cerințele de securitate la obiecte industriale periculoase

(Continuare din nr. 36)

1.5. Conducute de gaze

Prestinua constanță în conductele de gaze se menține cu regulatoarele de presiune speciale. În faza cărora se instalează supape de închidere automate.

Depistarea scurgerilor de gaze naturale este dificilă din cauza lipsei de miros, de aceea, în gaze se adaugă odorant, în special, etilmercaptan.

Conductele pentru gaze se utilizează cu obturatoare hidraulice sau ecrane de protecție contra flăcării pentru evitarea pătrunderii undei de explozie sau a flăcării din partea rețelelor de alimentare, precum și a pătrunderii oxigenului.

În funcție de mediul de transportare, conductele se vopșesc în culori speciale și se marchează cu semne de identificare.

2. Securitatea mecanismelor de ridicat

La mecanismele de ridicat se atribuie: macaralele de toate tipurile (macarale-turm, macarale-capră, poduri-ridant, macarale-portel, feroviare, automacarale, trolluri, ascensoare, grinzii și palane, oțeluri electrice și palane electrice cu câncur, tacheiaje).

Securitatea mecanismelor de ridicat se asigură cu următoarele dispozitive speciale: întrepringătoare de capăt - dispozitive de comutare și manevră a cârligului la apropierea de pozițiile limită; limitatoare de sarcină - protecție dispozitivelor de susprăsinți prin decuplarea mecanismului de manevră a sarcinii cu modificarea razei de acțiune; mecanisme de frânare și fixare, semnalizare sonoră, optică și combinată, și telecomandă.

Toate mecanismele de ridicat se supun: inspecțiilor; încercărilor la funcționare în gol; încercărilor la funcționarea manuală a instalației (dacă acest lucru este prevăzut de execuția instalației); încercărilor statice; încercărilor dinamice; încercărilor privind de-clanșarea paracazătoarelor.

În timpul încercărilor statice ale instalației, sarcina trebuie să depășească sarcina nominală cu 100%, iar în timpul încercărilor dinamice - cu 10%.

2.1 Securitatea transportului interior în secție

Pentru transportarea și deplasarea încărcăturilor se utilizează transportoare, electrocare și transportoare (cu plăci, cu raclele și suspendate).

Toate părțile rotative ale transportorului se împănă, iar organele de comandă asigură controlul și accesul adecvat. Construcțiile transportatoarelor exclud căderea încărcăturilor.

La transportoarele suspendate sunt prevăzute dispozitive care fixează lanțul contra căderii în caz de rupere. La prezența mai multor butoane de pornire, este prevăzută blocarea în caz de pornire accidentală. Fiecare transportor este înzestrat cu buton de stopare pentru frânarea integrală a sistemului.

2.2. Securitatea mașinilor unelte

Strungurile, mașinile de frezat, găurit, ascuțit, rectificat și alte mașini-unelte, toate roțile de antrenare, roțile dinate, curelele de transmisie trebuie să aibă protecții rigide.

Vasile SLOCI, Inspector de muncă al CNSM (Nu umni)

Săptămâna internațională de prevenire a intoxicațiilor cu plumb – o problemă serioasă

Sănătatea publică

Până la sfârșitul lui octombrie, întreaga lume și-a concentrat atenția asupra unui subiect critic: intoxicațiile cu plumb. Această săptămână internațională de prevenire este o oportunitate importantă de a atrage atenția asupra riscurilor grave pe care expunerea la plumb le implică, în special pentru cei mai vulnerabili dintre noi - copii.

Agencia Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) subliniază importanța acestei săptămâni de consientizare, menționând că scopul principal este eliminarea treptată a vopselelor care conțin plumb la nivel global. Acest demers implică stabilirea unor regulamente stricte pentru a interzice fabricarea, importul, exportul și utilizarea acestor produse periculoase.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a clasificat plumbul printre cele zece substanțe chimice de maximă îngrijorare pentru sănătatea publică. Conform estimărilor, aproape jumătate din cele două milioane de decese cauzate de expunerea la substanțe chimice de expunerea la substanțe chimice în 2019 au fost atribuite plumbului.

Această statistică alarmantă arată că este esențial să acționăm rapid și eficient pentru a proteja sănătatea

tea lucrătorilor, a copiilor și femeilor de vârstă reproductivă.

În acest context, ANSP îndeamnă cetățenii să fie extrem de precauți atunci când aleg vopsele pentru lucrările de reparație. Este important să studieze etichetele produselor și să evite categoric vopsele care conțin plumb. De asemenea, autoritățile recomandă solicitarea actelor de conformitate de la comercianți pentru a asigura inofensivitatea vopselelor achiziționate.

La toate acestea se adaugă gazele de esapament ale motoarelor cu ardere internă, care constituie sursa principală de emisii a plumbului în formă de aerosoli, săruri neorganice și oxizi de plumb în atmosferă.

Extrasă utilizat de peste 6000 de ani, plumbul rămâne și la început de mileniu trei una dintre cele mai debătute și mai studiate probleme de medicina ocupatională, dar și de sănătatea publică.

Această săptămână de prevenire nu a fost doar o campanie de informare, ci și un apel la acțiune. Fiecare dintre noi are un rol de jucat în protejarea sănătății comunității, iar consientizarea riscurilor asociate cu plumbul este un pas esențial în această direcție. Să ne unim forțele pentru a crea un mediu mai sigur pentru generațiile viitoare!

Natalia HADÂRCĂ

Partenerii noștri

Instruiri teoretice și practice – cheia succesului înregistrat de ASEM

Academia de Studii Economice a Moldovei urmărește tendințele actuale din lume și contribuie la formarea unor viitori profesioniști puternici în domeniu.

În acest scop, personalul didactic a organizat recent, pentru studenții Facultății Economice Generale și Drept a Academiei de Studii Economice a Moldovei, o lecție publică cu genericul „Impactul Convenției de la Istanbul în Republica Moldova”, condusă de Viorica Tâmbălan, directorul general al Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie și-au unit eforturile pentru a sensibiliza și a consolida capacitățile viitorilor specialiști în domeniu.

Studenții de la programul de studii „Drept” au manifestat mult interes pentru subiectele abordate, inclusiv pentru dinamica violenței și cazurile practice de violență împotriva femeilor și în genere în familie. Instruirea viitorilor specialiști, bazată pe consientizarea proceselor, dezvoltarea capacităților, inclusiv privind intervenția în cazurile de violență, rămâne o prioritate pentru cele două instituții susmenționate.

Optând pentru extinderea instruirilor în domeniu, abordarea subiectelor actuale și ridicarea potențialului tinerilor specialiști în practică, organizațiile și-au exprimat interesul pentru dezvoltarea colaborării și pe viitor.

Viorica BOAGHI, Alina CODREANU, Departamentul Drept, ASEM

» VARIA

8

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

Un tată priceput în afaceri

Un turist își petrece vacanța în India, împreună cu frumoașa lui fiică de 18 ani. Un maharajah foarte bogat se îndrăgostește de ea.

– Dacă îmi vei da fiica de soție, îi spuse el tatălui, îți voi da greutatea ei în aur.

– Peste o lună vei primi răspunsul meu.

– Vrei să vă mai gândiți?

– Nu, vreau s-o mai îngrași!

Termen de valabilitate nelimitat

– Iubituie, ce faci?

– Nimic!

– Nimic?!! De o oră studiezi certificatul nostru de căsătorie...

– Căutam data expirării.

Cu vecinii trebuie să te împaci bine

– Vecine, de ce îmi furî plicurile din cutia poștală?

– Dar nu le furî. Sunt facturi, vecine. Le iau și ti le plătesc.

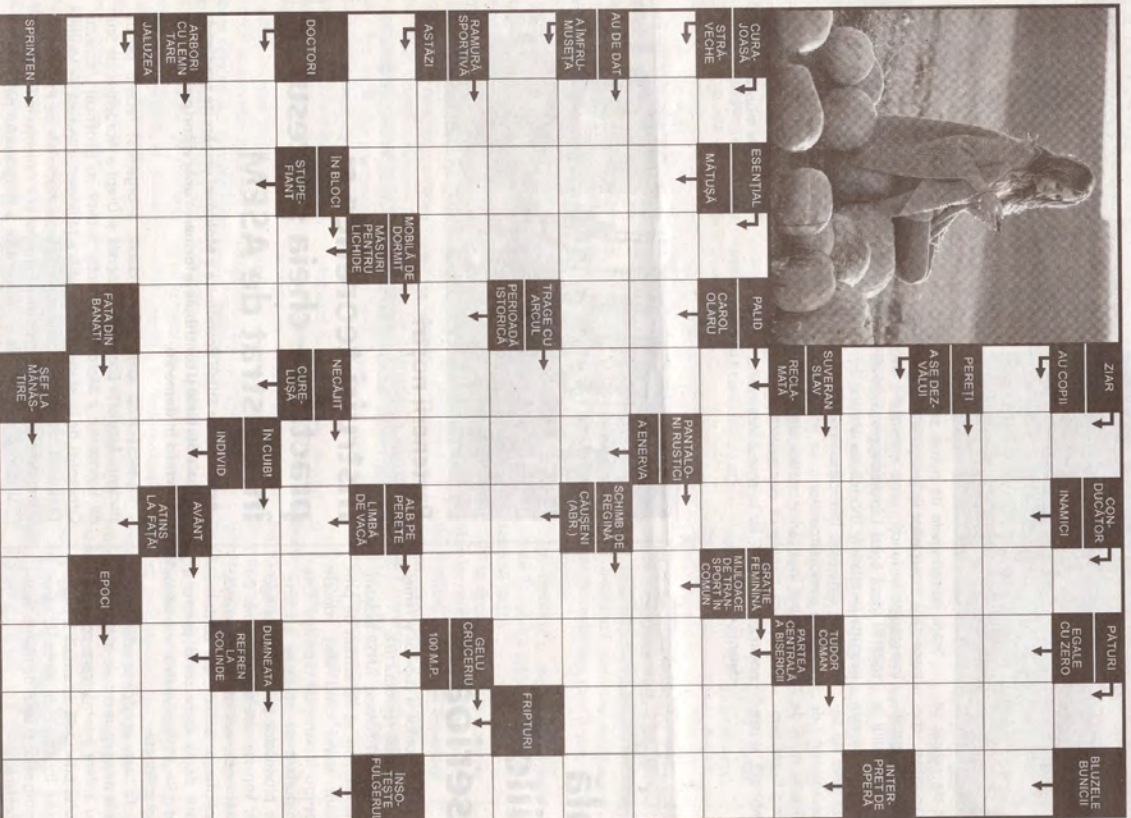
– De ce?

– Așa m-am înțeles cu nevastă-ta.

Cât de rapid poți avansa în grad

– Ascultă la mine, soldat! Dacă n-ai bee atâtă, ai fi ajuns sigur caporal, sau chiar sergent.

– As... Nu-mi pasă. Când beau mă simt colonel.

Dezlegarea integrității din numărul trecut: S-L-C-CITADIN-MAGARI-BONA-CM-NARA-L-E-L-VAR-SAC-PAIDSAH-NAPI-RIDICATI-AT-DA-EDILITARI-CERE-EN-UA-NAS-FAPTA-TP-A-TA-N-AMU-A-ILICE-ASEZAT-AMATOR-TARA-STATIC-CITAT-AT-CALITATE.

VOCEA
—
POPORULUI

Ziare este înregistrată la Camera Inregistrării
de stat, numărul de înregistrare
100460000498 din 25.07.1995

Fondator:
Confederația Națională
a Sindicater din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din Rețea sau direct
în redacție.

Redactor-șef:

Ilie LUPAN,
tel.: 02268553

Contabil-șef:

Svetlana BALAN

Redactori:

Natalia HADARCA,
Galina MONTEANU,
Daniela MORARI

Tehnoredactor:

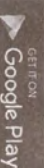
Sergiu BALTAGA
Dexvolator web:
Alexei OVCIMICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan,
Sergiu Saucuc,
Elizaveta Iurcu,
Margarita Strășanu,
Nadejda Lavric,
Angela Olean.

Scanati codul QR
și descărcati aplicația

Jurnaliștii sportivi din Moldova au câștigat Turneul Internațional de fotbal

Echipa de mini fotbal a Asociației Presiei Sportive din Moldova a reprezentat cu succes culorile țării noastre la un Turneu Internațional în memoria jurnalistului sportiv Kote Maktaradze.

În cadrul întrecerilor care s-au desfășurat la Batumi au concurat echipele naționale din 8 țări – Armenia, România, Azerbaidjan, Georgia, Ungaria, Germania, Lituania și Moldova. În faza grupelor, jurnaliștii din R. Moldova au obținut două victorii, cu Lituania (1-0) și Azerbaidjan (3-1), dar au cedat Ungariei – 0-1, transmițându-și stîmna.

În semifinale, echipa APSM a reușit să învingă Armenia cu 2-0. În meciul decisiv, jurnaliștii moldoveni s-au impus în fața colegilor din Georgia, la penalty – 7-6 (1-1 timp regulamentul). Cel mai bun jucător al turneului a fost declarat Artiom Suleac (Moldova).

Sport

Tudor Bratu scrie istorie la Campionatul European de haltere U23

Halterofilul moldovean Tudor Bratu a obținut o victorie strălucitoare la Campionatul European U23, categoria până la 102 kg, impunându-se ca lider absolut în ambele probe de haltere.

În proba de smuls, Tudor a ridicat 170 kg, clasându-se pe primul loc, iar în proba de aruncat a stabilit un nou rezultat impresionant de 210 kg, consolidându-și poziția de lider.

Cu un total de 380 kg, Tudor Bratu a urcat triumfător pe prima treaptă a podiumului, demonstrând forță, determinare și o tehnică impecabilă. Această performanță îi confirmă talentul și dedicarea în sportul de performanță, motiv de mândrie pentru sportiv și pentru susținătorii săi.